● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● TUDI MLADI

Radi poslušamo Avsenike

»Glasba nikoli ne bo izumrla!« mi je ob obisku na domu med drugim zatrdil Mik Soss, član skupine Avsenik, kjer igra kontrabas in bariton.

Povejte nam nekaj o svojih glasbenih začetkih.

Pozavno sem se začel učiti leta 1943. Dve leti kasneje so me za 14 dni vzeli na poizkus v ljubljanski radio in me potem kot 16-letnega fanta vzeli v službo. Igral sem pozavno in se jo še naprej učil na glasbeni akademiji.

Ste se učili še kak drug inštrument?

V šoli sem se kot stranski predmet učil še klavir, zdaj pa igram kontrabas in bariton, torej čisto nekaj drugega, kot sem se učil prej.

Kaj nam lahko poveste o svojih nastopih v tujini?

Če bi opisal vse nastope, ki smo jih imeli v tujini, ne bi bilo ne konca ne kraja. Zato naj povem le zanimivost s prve turneje z Avseniki. To je bilo leta 1960, takoj ko smo zapustili Radio Ljubljano. Na tej prvi turneji nismo zaslužili niti toliko, da bi lahko plačali hotelsko sobo.

Je kakšna razlika med našim in tujim občinstvom?

Razlika med občinstvom je velika. V Sloveniji so poslušalci zelo zadržani. Ta zadržanost pa usahne, čimbolj greste proti severu. V Hamburgu npr. je fantastično občinstvo. Zanimivo pa je to, da je na naših koncertih vedno več mladih. Prav presenetljivo je, da so bile vstopnice za naš nastop v novi kongresni dvorani v Hamburgu, kjer je prostora za 4300 ljudi, razprodane že 14 dni pred koncertom. Ne rečem, da se nam to ni še nikjer zgodilo — no, pa marsikje drugje tudi tako velike dvorane nimajo.

S čim se ukvarjate v prostem času?

S pomorstvom, s smučanjem na vodi in na snegu. Smučanje na vodi se moral pustiti zaradi poškodbe. V Jugoslaviji sem se prvi začel ukvarjati s smučanjem na vodi. Veliko sem tudi tekmoval in imam mnogo pokalov. Leta 1949 sem bil med veterani tretji na evropskem prvenstvu v skokih, žena Milenka pa je omenjena celo v Guinessovi knjigi kot prva jugoslovanska vodna smučarka.

Katere glasbenike najbolj cenite?

Pred leti, ko sem še študiral pozavno, sem cenil zlasti Franka Rosselina.

Kot vemo, bo letos 30-letnica obstoja Asenikov. Torej ste bili prva skupina, ki je igrala to zvrst glasbe v Jugoslaviji?

Da, bili smo prva skupina, ki je igrala narodno-zabavno glasbo v Jugoslaviji.

Mik Soss

Ste po komu prevzeli stil igranja?

Ne, nisem mogel posnemati. Drugi pa me malo posnemajo, saj so vendar začeli kasneje kot jaz.

Kaj še poslušate poleg narodnozabavne glasbe?

Jazz. Najraje imam Staneta Kantona, Sount Basya itd. Razumljivo, saj sem tudi sam 15 let igral jazz. V vojski smo npr. ustanovili diksilend ansamble, v njem pa so bili tudi Sepe, Podgornik in Jemec. Kasneje smo začeli še peti in potem smo nastopali na raznih vojaških prireditvah.

Koliko časa pa igrate pri Avsenikih?

Približno 29 let.

In koliko časa nameravate še igrati?

Dokler mi bo zdravje dalo, potem pa bom nehal in šel v pokoj.

In koliko zlatih plošč ste dobili z Avseniki?

Kar 18 velikih in 14 malih.

Kateri dogodek iz vašeta življenja vam je ostal v najlepšem spominu in kaj je vaš največji uspeh?

Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Ni takšnega naj-dogodka, tudi naj — uspeha tako rekoč ni.

MATEJA ŠPAN, 8. c
OŠ VIDE PREGARC

Vdovstvo Slamnate vdove

Decembra lani je pri Pomurski založbi izšla pesniška zbirka Ivana Cimermana Slamnata vdova. To je že drugo samostojno Cimermanovo delo (prvo pesniško zbirko Visoki ognji je izdal leta 1971), medtem ko je skupaj z drugimi sodeloval tudi v zborniku Štirnajst (1967). Avtor, ki je zaposlen v Žitu kot novinar in organizator obveščanja, objavlja svoje pesmi, črtice, humoreske in satire v slovenskih in jugoslovanskih revijah in časopisih ter radiu.

Zakaj ima zbirka naslov Slamnata vdova? Iz knjige povzemamo Cimermanovo razlago. »Kmečki ljudje imenujejo osamelo ženo, ki ima moža v tujini na poti ali breztelesnega ob sebi — slamnata vdova. Taka vdova je tudi marsikatera kmečka in revnejša — kočarska, s slamo krita domačija na Dravskem, Ptujskem polju in v Prekmurju.«

V čem je jedro izpovedi Slamnate vdove?

Ivan Cimerman pripoveduje: Iz širše odmevnosti na ta čudni, razburkani, migrantski čas sem si

Ivan Cimerman

izbral le eno paleto: male ljudi z Dravskega in Ptujskega polja, ki vztrajajo na zemlji. V dveh ciklih jih poskušam vkoreniniti: v svatovski in ljubezenski pesmi, v tujstvu razbitega zakona, v šegavi deškosti in dozorelem pripadništvu slovenstvu.«

Slovenstvu?

»Pesem Samova harfa pozveneva kot kmečki kozolec, ki govori o temeljni stiski in dejanju. Ko me je mati nekoč umivala pri vaškem studencu — bil sem črn od močvirskega blata, kamor sem pometal vse druge pretepače —, mi je dejala: Tako, vse tuje sem oprala s tebe. To, kar je pod to mokro srajčko, to si ti, Ivaček! Pozneje, po dveh, treh desetletjih sem moral še velikokrat spraskati tuje luske s sebe, telesa in duše, s pameti, idej in nazorom, čeprav so me po svoje, velikosvetno, le preoblikovali in pregnetli.«

Oblika tvojih pesmi je najčešče rimana štirivrstična. Vendar so pesmi nemirne in nedisciplinirane. Zakaj ni več prostega verza?

»Junaki teh pesmi so ‚mali velikani': Tonč, ki ga je pogoltnila Kanada, Janez in Nacek, ki prodajata cvet moške moči za marke, Tilka — snažilka na Miklošičevi v Ljubljani, Sonja z Male gore, ki vztraja in ohranja kmetijo... Vsi ti ne morajo podrejati KLETKI NORM IN ZAKONOV, predpisov, davščin, iz katere butajo. Ta kontrast med ujetostjo v svetu, ‚narejenem po normah', in onim drugim, notranjim, ki vznikne kot upor iz nemoči spremeniti svet — je temeljno gonilo, vzgon, ki trga take, umetno narejene oblike. Je tudi hotenje po lastnem poseganju v svet.«

Tvoje pesmi so zavezane bolečini...

... bolečini, ki jo prinašajo iztirjenost, izkoreninjenost, tujstvo na asfaltu. Najprej so to, kar mi je v kri položeno, česar nisem mogel izgnati iz svojih žil dvajset let, kolikor jih sedaj živim v Ljubljani; širok, odprt, včasih prostodušen ravninski Štajerec, doma iz slovenske žitnice, ki se ne bo nikoli izselil iz svojega plemena. Pljuski sveta le krepijo pripadnost, jezik, navade...«

Kaj pišeš zdaj?

»Črtice o mojih ljudeh Slovenskih goric in Haloz. O tistih, ki ne zbežijo v mesta. O slovenskih piramidah po gričih. To bo vrsta avtobiografskih zapisov o sončnem otroštvu, brez slamnatih vdov.«

B Z

25 let Gradisovega vestnika

Aprila letos slavi glasilo delavcev gradbeno industrijskega podjetja Graids Ljubljana 25 let nenehnega izhajanja, kar pomeni, da je med najstarejšimi glasili združenega dela v naši republiki in najstarejše v naši občini.

Zamisel, da bi tudi Gradis imel svoje glasilo, se je rodilo marca 1957. leta na sestanku sindikalnega odbora na gradbišču v Šoštanju. Na treji seji sindikalnega odbora 27. julija istega leta v Krškem je bil imenovan pripravljalni odbor z nalogo, da pripravi vse potrebno za registracijo glasila in pripravi gradivo za 1. številko Gradisovega vestnika. Odbor se je živo lotil dela, vendar je hitro naletel na prve težave. Kot marsikje so se namreč tudi ob tej novosti pojavili nasprotniki, nekatere sindikalne podružnice niso mogle, druge pa niso hotele sodelovati. Zaradi pomanjkanja gradiva so se priprave za 1. številko zavlekle.

Gradisov vestnik

Leto XXV Ljubljana, februar 1983 Štev. 295

Gradisov VESTNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA „GRADIS"

Uredniški

GRADIS

GRADISOV VESTNIK

Prelomni datum, ki je dokončno potrdil ustanovitev Gradisovega vestnika, je bil 18. marec 1958. leta, ko je delavski svet Gradisa imenoval prvi uredniški odbor in k dela pritegnil še zunanja sodelavca, novinarja Vlada Jarca in Petra Dornika.

Tri prve številke je natiskala tiskarna Slovenskega poročevalca na formatu 30 x 43 cm, naslednjih 254 številk pa tiskarna Toneta Tomšiča na formatu 31 x 47 cm. Januarja 1978. leta je Gradisov vestnik tretjič spremenil format, ki ga ima še danes, tj. 23 x 30 cm.

Glavna naloga Gradisovega vestnika ob ustanovitvi in še danes je, da odpira vsem delavcem Gradisa — teh je nekaj več kot 7.000 — pogled v gospodarjenje, delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, da seznanja kolektiv z dogajanji v tozdih širom po domovini in po delovnih enotah v tujini (ZR Nemčija in Irak). Ne nazadnje je Gradisov vestnik tudi kronika življenja in dela v delovni organizaciji, pisana zgodovina Gradisa in integrativna vez med tozdi, posebno v času, ko so tozdi postali izredno močni in je sodelovanje med njimi toliko slabše, pa se zato prav iz glasila delavci lahko seznanjajo z uspehi in problemi drugih tozdov. Gradisov vestnik je bil ustanovljen na pobudo sindikata in je v vseh svojih 25 letih tako tudi deloval.

Gradisov vestnik je danes mesečnik z naklado 10.000 izvodov. Tiska ga tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Vpleten je v gospodarsko in družbenopolitično življenje Gradisa, po drugi strani pa je pomembna vez tudi z drugimi sredstvi javnega obveščanja. Ko je bil pred petimi leti sedež delovne organizacije premeščen iz občine Ljubljana Center v našo občino, je začel intenzivneje sodelovati tudi z Našo skupnostjo in to sodelovanje ohranja na zavidljivi ravni tudi danes.

V vseh 25 letih izhajanja je Gradisov vestnik opravil poslanstvo, ki mu je bilo dano z ustanovitvijo in je predstavljal pomemben člen v sistemu informiranja tako znotraj Gradisa kot tudi zunaj njega.

CVETO PAVLIN

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ●

● Tudi v prostem času tehnične dejavnosti

Kar 46 učitljev, ki delajo z učenci v oddelkih podaljšanega bivanja in v sedmih oddelkih razredne stopnje osnovnih šol naše občine, se je zbralo na tečaju o tehničnih dejavnostih v prostem času. Tečaj, ki je imel delovni značaj, so vodili strokovnjaki s tehničnega področja. V 22 urah so se učitelji seznanili z nalogami tehnične vsebine, spoznali so gradivo, orodja in tehnike, primerne za mlajše učence. Sami so naredili nekaj pomembnejših izdelkov in se tako seznanili z delovnimi postopki.

Tečaj je potekal v prostorih nove osnovne šole v Novih Fužinah na pobudo občinske raziskovalne skupnosti, pripravila pa ga je sekcija za pedagogiko prostega časa pri zvezi društev pedagoških delavcev Slovenije.

JUG — LP

● Likovniki gledalcem naproti

Na pobudo prof. Jožeta Cente so se učenci OŠ Karla Destovnika-Kajuha v Nussdorferjevi ulici odločili predstaviti svoje likovne stvaritve širšemu krogu ljudi. Skupaj s svojimi učitelji so pripravili razstavo svojih del in tako popestrili sicer večkrat ali preveč prazne zidove njihovega šolskega vsakdana. Za vse tiste, ki le redko ali celo nikoli ne zaidejo mednje na šolo, pa so pripravili razstavo grafik na steklih Emona centra v naselju (na sliki).

Akademski slikar prof. Jože Centa pravi, da vlada sedaj na šolskih hodnikih večji red, saj učenci svoje delo cenijo. Vsekakor posnemanja vreden zgled.

Besedilo in slika
JURIJ KORENC

STU LEDI NEJ STOPI NUTER

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

V petek 25. marca je pri nas gostovala folklorna skupina Stu ledi iz Trsta. Veseli smo bili, da je ponovila svoj slavnostni koncert ob 10-letnici delovanja prav v našem KD Španski borci. Skupina združuje danes v svojih vrstah prek 70 članov, ki marljivo in z veliko zanosa gojijo slovensko izročilo, pa tudi izročilo drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Ta večer so nam tržaški folkloristi prikazali ples in običaje iz Trsta, plese iz Furlanije in slovenske Istre, pa še razgibane gorenjske plese, plese iz Slavonije, ženske muslimanske plese in šumadijska kola. Pri izvajanju so jih spremljali trije različni orkestri, večer pa so popestrile tudi pevke z beneškimi, štajerskimi, belokranjskimi in dalmatinskimi pesmimi.

Gledalce so najbolj navdušili ženski muslimanski plesi, ki so bili res odlično izvedeni in so bili prava poslastica za občinstvo.

Omeniti velja še noše, v katerih so gostje nastopali, saj so bile izredno urejene in izbrane ter dodelane do najmanjših podrobnosti.

Folklorna skupina nam je pripravila resnično pester, zanimiv in prijeten večer. Naj omenimo še, da jo že dalj časa vodi Nadja Krišček, ki s svojim znanjem in sposobnostjo varno in uspešno vodi skupino in upajmo, da bo tako tudi v bodoče. Želimo ji še veliko upehov v prihodnosti, želimo pa tudi, da bi jo še kdaj videli na našem odru.

P. O.

Obcetni običaj s Tržaškega (Foto LP)

● Klavirski trio — naprej!

V kulturnem domu Španski borci je bila pred kratkim VI. revija mladih glasbenikov, posvečena 40-letnici II. zasedanja AVNOJA. Revijo je organiziralo društvo glasbenih pedagogov Ljubljane, Zasavja in Notranjske. Pokroviteljica revije v Ljubljani je bila Ljubljanska kulturna skupnost, gostiteljica pa glasbena šola Moste-Polje. Poleg učencev vseh ljubljanskih glasbenih šol so se številnemu občinstvu predstavili še mladi glasbeniki iz Kočevja, Rakeka, Ribnice, Zagorja, Logatca, Domžal in Trbovelj. Glasbeno šolo Moste-Polje je zastopal klavirski trio, ki ga sestavljajo Polonca Češarek — violina, Ajda Zupančič —

violončelo in Iris Gregorič — klavir (na sliki). Njihova mentorica je Ksenija Trotovšek. Z uspešnim nastopom so si prodobili pravico, da se bodo 16. aprila v Cankarjevem domu predstavili na reviji treh dežel (Avstrija, Italija in Jugoslavija). Želimo jim, da bi bili tudi tedaj tako uspešni!

AP — JK

● Prireditve v KD Španski borci

Jelovškov likovni salon

— od 21. aprila do 7. maja razstavljajo akademski likovni ustvarjalci iz naše občine

Zgornja avla

— od 14. do 17. aprila je odprta razstava ljubiteljskih ročnih del

Velika dvorana

— v četrtek 14. aprila ob 19.30 **koncertni večer za kitaro in glas** — večer koroških in primorskih kantavtorjev
— v torek, 19. april bo ob 19. uri srečanje šolskih pevskih zborov
— v četrtek, 21. aprila ob 19. uri srečanje odraslih pevskih zborov
— v petek, 22. aprila ob 19.30 nastop folklorne skupine Emona
— v ponedeljek, 25. aprila ob 18. uri osrednja proslava občinskega praznika.

Uprava si pridržuje možnosti spremembe programa.

Uprava doma

● Lep uspeh mladih glasbenikov

Sedem pihalcev in trobilcev — učencev glasbene šole Moste-Polje se je prejšnji mesec v Kranju udeležilo XII. tekmovanja učencev in študentov glasbe iz SR Slovenije. Svoj dokaj zahteven program so vsi uspešno zaigrali, saj so vsi prejeli nagrade, in sicer Ajda Zupančič in Jasna Nadles — prvo, Mojca Papež in Matjaž Balažič — drugo, Primož Karpe, Mija Tomšič in Katarina Klemen pa tretjo nagrado. Njihovi učitelji so Jasenka Jelačič, Boris Sinigoj in Franc Tržan. Jasna Nadles in Ajda Zupančič bosta s kljunasto flavto zastopali našo glasbeno šolo na zveznem tekmovanju mladih glasbenikov konec aprila v Herceg Novem. Vsem mladim nagrajencem naše iskrene čestitke!

AP